

Psykososialt barnehagemiljø

---

1. januar 2021 ble det innført endringer i barnehageloven. Endringene skal sikre at barnet opplever barnehagen som et trygt og godt sted å være.

§ 41 oppstiller krav om nulltoleranse mot krenkelser og at alle ansatte må gripe inn og forebygge.

Paragrafen inneholder tre krav:

1. Barnehagen skal ikke godta ulike krenkelser.
2. Alle ansatte skal gripe inn i forbindelse med krenkelser.
3. Barnehagen skal jobbe systematisk med forebygging.

§ 42 blir ofte omtalt som aktivitetsplikten. Den gjør det klart hva de ansatte i barnehagen må gjøre for å sikre at alle barna har et trygt og godt barnehagemiljø.

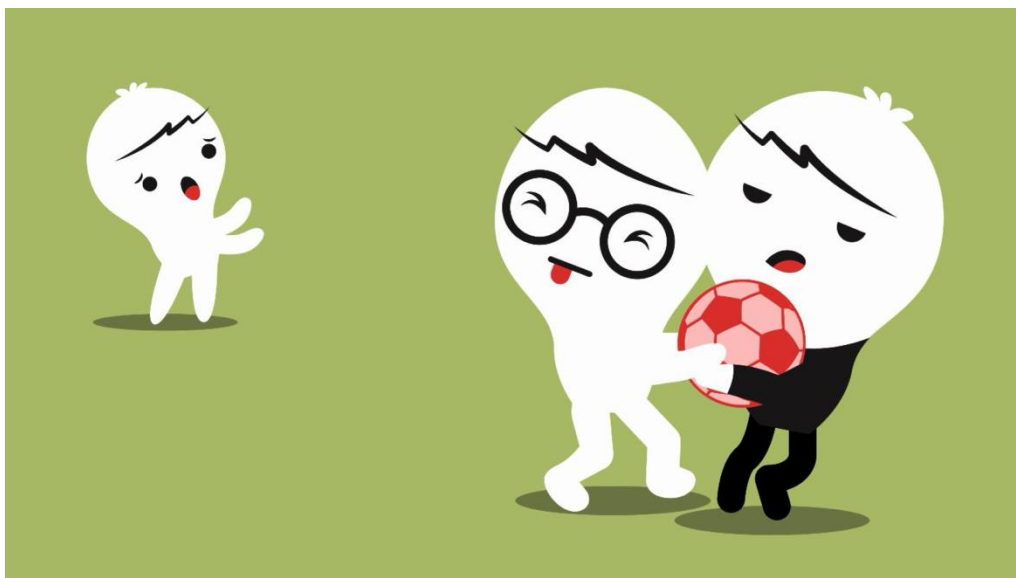
Aktivitetsplikten består av fire delplikter:

- følge med
- melde fra
- undersøke
- sette inn egnede tiltak og evaluere

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt.

Å krenke et barn er i grunnleggende strid med barnehageansattes rolle og ansvar, det er et grovt tillitsbrudd og helt uakseptabel atferd. Derfor er det innført en skjerpet aktivitetsplikt hvis barn blir krenket av en som jobber i barnehagen.

[Bergen Kommune sine tips til foresatte/foreldre i forebygging av mobbing](#)

Et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Barn er sosiale aktører som selv bidrar til egen og andres læring. Samspill og interaksjon med andre mennesker er avgjørende for barnets utvikling, lek og læring.

Alle barn har krav på et trygt og godt miljø både inne og ute. Vi voksne har en plikt til å avverge at barn utsettes for de krenkelser som loven gir anvisning på.

Hva er et godt psykososialt barnehagemiljø?

Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer ikke bare fravær av krenkelser, men at barnet selv opplever at det er trygt og godt i barnehagen, at de er inkludert i barnegruppen og opplever å være betydningsfulle for fellesskapet.

Et godt leke- og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, slik som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing.

Hvordan jobber vi med det psykososiale miljøet?

Lek og lekpregede aktiviteter i barnehagen fremmer inkludering i barnefellesskapet, vennskap, trivsel og utvikling av sosiale ferdigheter. Vi har de siste årene jobbet med større og mindre lekegrupper og den voksnes rolle i leken. Gjennom færre barn per gruppe, kom den voksne tettere på og kunne bedre støtte og følge opp enkelt barn. Dette førte til at barna fikk bedre samspill i lek og aktiviteter, og det ble etablert nye vennskap. «Barn har ofte behov for støtte for å etablere vennskap. Et vennskskapsforhold kan bidra til å beskytte et barn mot mobbing» (s.46 [regjeringen.no Prop. 96 L \(2019–2020\)](#)).

I tillegg utforsker vi ulike lekemiljø for å se hvordan dette utvikler barnas samspill i lek. Barnehagens rom er stadig i endring for å holde tritt med barnas utvikling, behov og interesser. Utformingen av inne- og uteområdet kan for eksempel ha betydning for å hindre mobbing og utestenging (s.45 [regjeringen.no/Prop. 96 L \(2019–2020\)](#)). Det er likevel flere faktorer som spiller inn for et godt psykososialt barnehagemiljø.

Får å danne grunnlaget for et godt psykososialt barnehagemiljø er det avgjørende at personalet også har et godt arbeidsmiljø.

Tiltak for å sikre et godt psykososialt barnehagemiljø:

- Personalet kurses gjennom ulike kompetansepakker blant annet gjennom Bergen Kommune, Utdanningsdirektoratet (udir), Private Barnehagers Landsforbund, med fler.
- Udir har ulike moduler i kompetansepakken «Trygt og godt barnehagemiljø»
- Inkludering gjennom sang og samlinger.
  - Bevegelser og/eller konkreter til sangene for å støtte barns språklige forståelse og utvikling.
  - Benevnelsessanger – hvor vi synger navnet til alle som er til stede.
  - Begrepssanger eksempelvis som: «oppe på mitt hode» og «hode, skulder, kne og tå».
- Barnas verneombud (BVO) Året 2023 – 2024 er pedagogisk leder. Hun skal:
  - Være en ressursperson
  - Være faglig oppdatert
  - Sørge for foreldreinvolvering
  - Kompetanseheving i personalgruppen

Det finnes ikke vanskelige barn, men det finnes barn som har det vanskelig.

Liv Berit Heimstad Tønnessen

Mobbing

1.januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet. Den nye loven skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag. Ansatte i barnehage har plikt til å avverge at barn opplever uønskede hendelser som mobbing, krenkelser, utestengelse eller blir mobbet av andre barn eller voksne.

Barnehagen har nulltoleranse mot mobbing.

Alle som jobber i barnehagen skal gripe inn med en gang, hvis de ser uønsket adferd. Det kan for eksempel være utestengelse fra lek, mobbing eller en slåsskamp. Vi jobber også med [skyfritt](#).

Dagens personalgruppe er informert om avvergingsplikten, opplysningsplikt og meldeplikt.

Avvergingsplikten - plikt.no

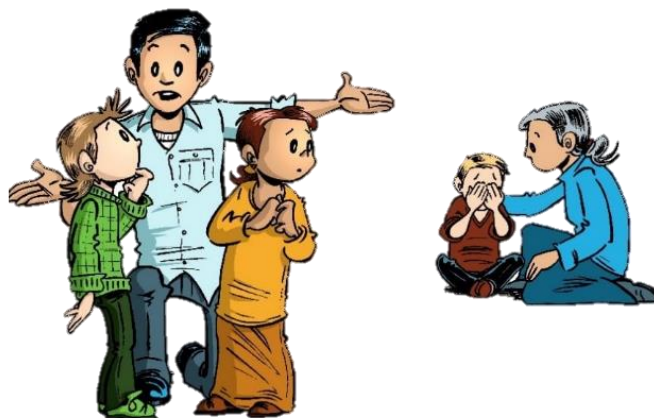
Forebygging av mobbing:

- Jevnlige samtaler om urettferdighet ved mobbing
- Være selv et tydelig forbilde i å vise empati
- Tren alle barna i empati ved å lære dem å sette seg i den andres situasjon
- Bruke ekstra tid på å lære mobberne empati og alternativ atferd.
- Gi ekstra sosial trening til ofrene, og sette inn tiltak for å styrke deres selvfølelse.
- Oppmuntre barn som ikke selv er involvert, til å gripe inn når de blir vitne til mobbing.
- Vær inkluderende. For eksempel: ønsker du å invitere til bursdagsselskap, er det ønskelig at alle på samme alderstrinn/kull blir invitert.
- Innrammete bilder om ekskludering og mobbing som vi benytter i samtale med barna.
- Ulike bøker om følelser.
- Konstruktivt samarbeid med foresatte dersom mobbeproblemene og uønsket adferd vedvarer (Alsaker 2014; Pettersen 1997).

Mal for tiltaksplan

Barnehagen lager en skriftlig plan når det gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå:

- a) hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) når tiltakene skal gjennomføres
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) når tiltakene skal evalueres.

Mål for vårt psykososiale barnehagemiljø:

- Birken barnehage skal fremme barnets fysiske og psykiske helse. Vi skal forhindre mobbing, krenkelser, utestengelse i ulike situasjoner.
- Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider av seg selv i samspill med andre.
- Vi skal støtte barnet når det opplever motgang og berømme mestring. Vi skal sørge for at barna for nok ro og hvile, bevegelse og motoriske utfordringer.
- Vi skal ha en felles forståelse av vårt ansvar for å forebygge, oppdage og følge opp omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep